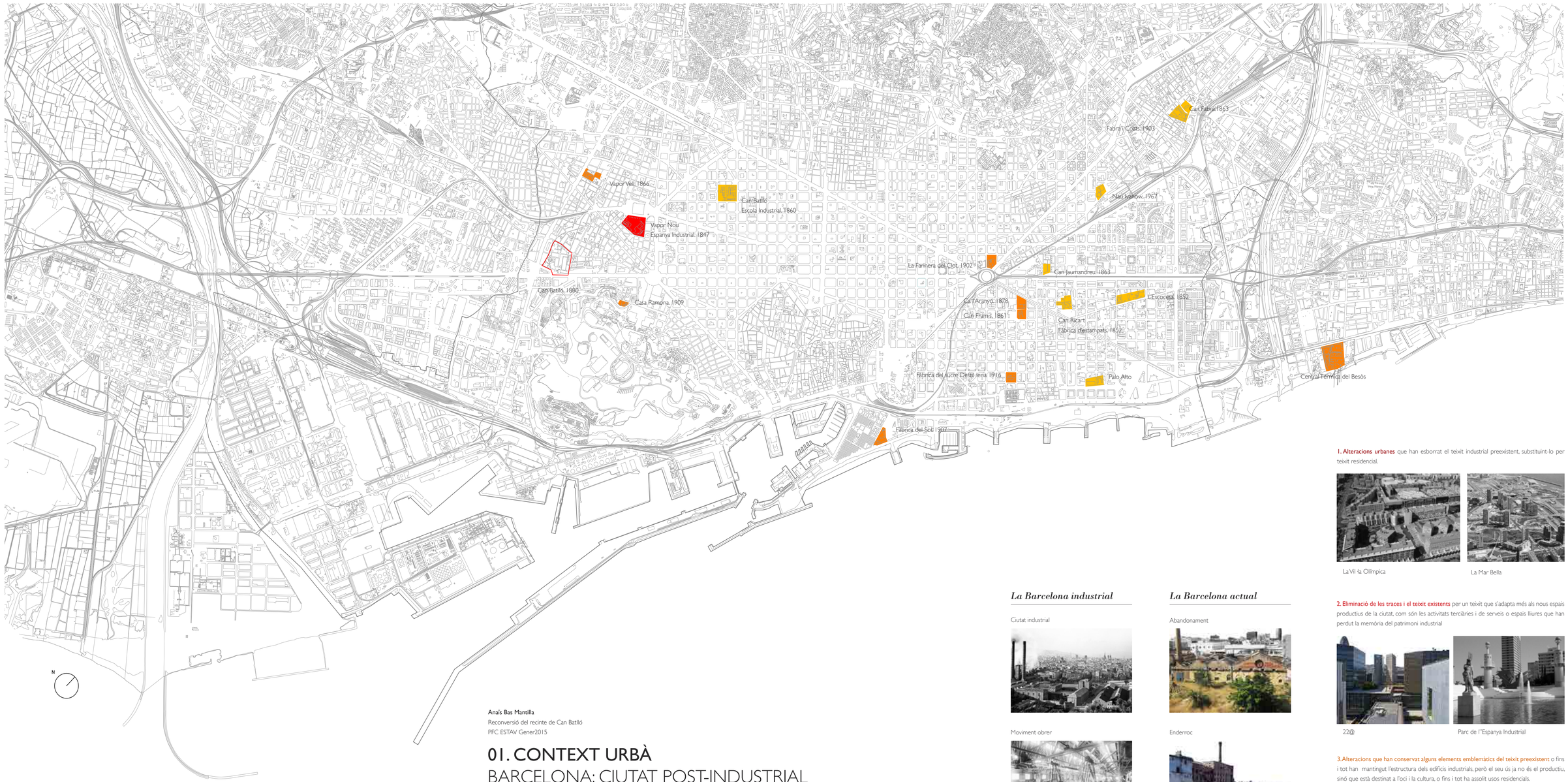

1. Alteracions urbanes que han esborrat el teixit industrial preexistent, substituint-lo per teixit residencial.

La Vil·la Olímpica

La Mar Bella

La Barcelona industrial

Ciutat industrial

Moviment obrer

Patrimoni arquitectònic

Paisatge urbà

La Barcelona actual

Abandonament

Enderroc

Buit

Oblit

2. Eliminació de les traces i el teixit existents per un teixit que s'adapta més als nous espais productius de la ciutat, com són les activitats terciàries i de serveis o espais lliures que han perdut la memòria del patrimoni industrial

22@

Parc de l'Espanya Industrial

3. Alteracions que han conservat alguns elements emblemàtics del teixit preexistent o fins i tot han mantingut l'estructura dels edificis industrials, però el seu ús ja no és el productiu, sinó que està destinat a l'oci i la cultura, o fins i tot ha assolit usos residencials.

Universitat a l'antiga Ca l'Aranyó

Apartaments a l'antiga Fàbrica del Sucre

4. Conversions on es manté el teixit industrial per tal que el seu origen industrial no quedi en l'oblit, i a més s'intenta conservar la seva activitat productiva, adaptant-se a les competències actuals.

Can Jaumandreu

L' Escocesa

Anaïs Bas Mantilla
Reconversió del recinte de Can Batlló
PFC ESTAV Gener2015

01. CONTEXT URBÀ
BARCELONA: CIUTAT POST-INDUSTRIAL

Repensar la relació entre la indústria i la ciutat

En les ciutats de passat industrial existeixen antics vestigis fabrils, edificis industrials reconvertits a nous usos o simplement ruïnes que esperen a ser enderrocades. Aquests vestigis ens parlen d'una vida passada on l'urbà, el residencial i l'industrial es barrejaven en l'espai. Algunes d'aquestes realitats no són sempre del passat i segueixen estant presents com a petits tallers i fàbriques aïllades que segueixen integrats en els entorns urbans i que van resistir al procés de deslocalització cap a les perifèries urbanes de la indústria, a mesura que la ciutat central s'especialitzava en activitats terciàries i de serveis.

Després de dècades de divorci entre l'urbà i l'industrial, en l'actualitat comencen a aparèixer projectes urbans basats en fer tornar la indústria a la ciutat. Aquesta "nova indústria" està caracteritzada per l'ús intensiu de la tecnologia, la innovació i el coneixement. És el cas del 22@ de Barcelona, el Hafen City d'Hamburg o el One North de Singapur. Aquests espais productius busquen entorns que facilitin processos flexibles, interactius, dinàmics, i que alhora puguin ser entorns atractius; per aquesta raó estan relacionats amb les dinàmiques urbanes. La ciutat es presta, d'aquesta manera, com una gran infraestructura sobre la qual aquestes indústries basen la seva activitat. En aquest sentit, en els últims anys diferents teories i perspectives urbanes s'han obert camí en la conceptualització d'aquest fenomen, com les "Ciutats Creatives" o "Territoris Intel·ligents" o els "Living Labs", entre d'altres.

El sòl industrial és considerat en el planejament com un actiu més de la política econòmica, però tendeix a ser gestionat pels departaments d'indústria de les administracions i es desvinculen de les polítiques urbanes. Però els projectes urbans d'espais d'innovació han generat noves classes de sòl que permeten usos mixtes, i la gestió també tendeix a ser-ho.

Aquesta tendència d'integració, però, deixa fora la major part de la indústria que no es basi en un ús intensiu del coneixement, la innovació i la tecnologia, sinó que es fonamenta en la producció, la manufactura, la logística i els serveis industrials més tradicionals. La integració de la indústria i la ciutat serà real quan aquests espais s'integrin en les trames i processos urbans.

[text basat en un fragment del sociòleg urbà Arkaitz Fulloondo]

Tot i que el 22@ hagi viscut un procés de reindustrialització, també és cert que en els últims anys s'han enderrocat la major part de les fàbriques i recintes, deixant només xemeneies o petits elements emblemàtics.
En el context de Can Batlló, existeixen raons per repensar la relació entre l'urbà i la indústria. És l'únic recinte industrial sencer de Barcelona que es manté en peu.

En el conjunt del recinte hi ha molta memòria; continua explicant el moviment social i obrer que va viure la ciutat. Tot i que la fàbrica tèxtil va tancar als anys 60, des d'aleshores fins l'actualitat ha seguit funcionant com un centre productiu, amb petites i mitjanes empreses, on hi han arribat a treballar 2.000 persones.
Fent un anàlisi de l'urbanisme industrial a escala metropolitana, en criteris urbans d'usos mixtes i de qualitat de vida al barri de Sants i La Bordeta, Can Batlló necessita retornar al seu origen industrial.